

Кж1 По2 5/10

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ

Кж1 По2 5/10

Дана 11.10.2010. године

Б Е О Г Р А Д

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ – Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија: Сенише Важића, председника већа, Соње Манојловић, мр Сретка Јанковића, Омера Хациомеровића и др Миодрага Мајића, чланова већа, уз учешће вишег судијског сарадника Мирјане Јанковић, записничара, у кривичном поступку против окр. АА, због кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из члана 148 став 2 у вези става 1 КЗ СРЈ, одлучујући о жалбама Тужиоца за ратне злочине и бранилаца окр. АА, адв. АБ и АБ1, изјављеним против пресуде Окружног суда у Београду – Веће за ратне злочине од 22.09.2009. године, након претреса одржаног у смислу члана 377 ЗКП, у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Милана Петровића, окр. АА и његових бранилаца, адв. АБ и АБ1, донео је дана 11.10.2010. године,

Р Е Ш Е Њ Е

УВАЖАВАЊЕМ жалби бранилаца окр. АА, адв. АБ и АБ1, УКИДА СЕ пресуда Окружног суда у Београду, Већа за ратне злочине КВ.бр.5/2007 од 22.09.2009. године и предмет ВРАЋА првостепеном суду на поновно суђење, пред потпуно измењеним већем.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Београду, Већа за ратне злочине, КВ.бр.5/2007 од 22.09.2009. године, окр. АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из члана 148 став 2 у вези става 1 КЗ СРЈ, па је применом наведеног законског прописа и чланова 5, 33, 38, 41 и 50 КЗ СРЈ осуђен на казну затвора у трајању од 12 година, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору и то почев од 11.05.2007. године, када је лишен слободе, па до правноснажности ове пресуде. Истом пресудом одређено је да ће о трошковима кривичног поступка суд одлучити накнадно, посебним решењем сходно члану 196 став 1 у вези члана 193 ЗКП, а на основу члана 206 став 2 ЗКП породице оштећених су за остваривање имовинско-правног захтева упућене на парницу.

Против наведене пресуде благовремено су жалбе изјавили:

- Тужилац за ратне злочине, због одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да се побијана пресуда преиначи, само у делу изречене висине казне, и окр. АА за извршено кривично дело употреба недозвољених средстава борбе из члана 148 став 2 у вези става 1 КЗ СРЈ, изрекне казна затвора у дужем трајању, а да се жалбе бранилаца одбију као неосноване,

- бранилац окр. АА, адв. АБ, због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона, са предлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење, пред потпуно измењеним већем, уз захтев да заједно са окр. АА буде позван на јавну седницу и

- бранилац окр. АА, адв. АБ1, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битних повреда одредаба ЗКП, погрешне примене материјалног права и одлуке о казни, са предлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се окр. АА ослободити било какве одговорности да је извршио кривично дело употреба недозвољених средстава борбе из члана 148 став 2 у вези става 1 КЗ СРЈ, или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, а ако другостепени суд нађе постојање било какве кривичне одговорности на страни окривљеног, да му изрекне знатно блажу казну, уз захтев да заједно са окр. АА буде позван на јавну седницу

Тужилац за ратне злочине поднео је одговор на жалбе бранилаца окр. АА, адв. АБ1 и адв. АБ изјављене на пресуду Окружног суда у Београду, Већа за ратне злочине КВ.бр.5/2007 од 22.09.2009. године.

Бранилац окр. АА, адв. АБ поднео је одговор на жалбу Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ.бр.5/04 од 18.12.2009. године, изјављеној против пресуде Окружног суда у Београду, Већа за ратне злочине КВ.бр.5/2007 од 22.09.2009. године.

Тужилаштво за ратне злочине у поднеску КТРЗ.бр.5/04 од 11.01.2010. године, предложило је да се жалбе бранилаца окр. АА, адв. АБ1 и адв. АБ, одбију као неосноване, а жалба Тужиоца за ратне злочине уважи и првостепена пресуда преиначи само у делу одлуке о казни, тако што ће Апелациони суд окривљеном изрећи казну затвора у дужем трајању.

Апелациони суд у Београду је дана 21. и 22.04.2010. године одржао јавну седницу већа, у смислу одредбе чл.375 ст.1 ЗКП, у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине, Милана Петровића, окр. АА и његових бранилаца, адв. АБ и адв. АБ1 који је изјавио да одустаје од алтернативног предлога из жалбе у погледу одлуке о казни, на којој је размотрио списе предмета заједно са побијаном пресудом, изјављеним жалбама, одговорима на жалбе, а имајући у виду и предлог Тужиоца за ратне злочине, након чега је донео одлуку да се на основу члана 377 став 1 ЗКП одржи претрес ради извођења нових доказа, односно испитивања сведока С1, С2, С3, С4, С5, С6, С7, С8, С9, С10, С11, С12, С13, као и да се поново испитају сведоци БМ и ДМ, те да се од Министарства одбране прибави споразум између БиХ и СРЈ о мирном повлачењу ЈНА са територије БиХ на територију СРЈ, из априла месеца 1992. године и наредба Генералштаба ЈНА да се војска повуче са територије БиХ из априла или маја месеца 1992. године.

Апелациони суд у Београду је дана 22., 23. и 24.09.2010. године одржао претрес у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Милана Петровића, окр. АА и бранилаца окр. АА, адв. АБ и адв. АБ1, на којем је испитао напред наведене сведоке, осим сведока С9, коме позив није могао бити уредно уручен, од чијег испитивања је бранилац окривљеног, адв АБ и одустао, па је суд отклонио извођење доказа испитивањем овог сведока, након чега у седници већа дана 08.10.2010. године, донео одлуку као у изреци решења, налазећи да резултат претреса показује да томе има места.

Наиме, у првостепеној пресуди је наведено да је окривљени АА, између осталог, поступао супротно раније постигнутом споразуму између БиХ и Савезне Републике Југославије (СРЈ), државе бивших република СФРЈ, о мирном повлачењу ЈНА са територије БиХ на територију СРЈ. Међутим, по оцени овога већа, суд није на поуздан и несумњив начин утврдио да ли је закључен наведени споразум, те уколико јесте каква је његова садржина, а на шта се указује и жалбама бранилаца окр. АА. Ово из разлога, јер је из дописа ВБА, Министарства одбране Републике Србије, стр.пов.бр.6741-4 од 28.05.2010. године, који је достављен Апелационом суду, а прочитан на претресу дана 22.09.2010. године, утврђено да Споразум о мирном извлачењу ЈНА са територије БиХ, потписан у Скопљу априла 1992. године, између генерал пуковника Благоја Аџића и Алије Изетбеговића, није пронађен у архивској грађи Министарства одбране и Војске Србије, јер је овај документ уништен у НАТО бомбардовању 1999. године. С обзиром да се ни на претресу одржаном пред Апелационим судом није могло на несумњив начин доказати постојање споразума, о чему ни заменик тужиоца за ратне злочине није дао експлицитан одговор да ли је такав споразум закључен, написан и потписан, то ће првостепени суд покушати да на други начин утврди постојање овог споразума, тако што ће затражити податке везано за закључење истог од других државних органа или учесника овог споразума, те утврди чињеницу да ли је окривљени за овај споразум знао.

Такође, по оцени Апелационог суда, непотпуно је утврђена и чињеница која се односи на статус касарне „Хусинска буна“ у Тузли и 92.моторизоване бригаде, чији је, у критично време, командант био С14. Ово из разлога јер из оверене фотокопије Наредбе ГШ стр.пов.бр.53-3 од 11.05.1992. године, достављене Апелационом суду од стране ВБА Министарства одбране РС (дописом стр.пов.бр.6741-4 од 28.05.2010. године), произилази да је на основу укупне ситуације на простору Републике БиХ, а у складу са одлуком РСФРЈ о премештању припадника ЈНА – држављана СРЈ са територије БиХ на простор СРЈ и обратно, наређено да се изврше све потребне припреме и преместе, између осталих и мтб/4.мтбр из Тузле у гарнизон Пирот, те да се јединице преместе са формацијским људством, опремом и СРТ, најкасније до 19. маја 1992. године. С обзиром на наведено, као и чињеницу да је тзв. пиротски батаљон из касарне „Хусинска буна“ у Тузли, отишао 14.05.1992. године, а посебно имајући у виду наводе исказа сведока С14 да је након проглашења независности Босне и Херцеговине и њеног признања од стране појединих држава, донета наредба од Генералштаба војске Југославије да се војска закључно са 19. мајем повуче са територије Босне и Херцеговине, те да је такво наређење писменим путем пренешено командантима јединица, као и да се на томе и радило, остало је неразјашњено питање да ли се напред цитирана наредба о премештању припадника ЈНА односила и на јединицу пуковника С14, те зашто је и под којим околностима донео одлуку да се повуче из касарне управо 15.05.1992. године.

У вези са напред наведеним, тј. одлуком пуковника С14 да се из касарне евакуише 15. маја у 19 часова, по оцени овога већа, првостепени суд није у потпуности утврдио и разјаснио чињенично стање које се односи на споразум између представника цивилне и војне власти Тузле и команданта касарне, пуковника С14, о мирном извлачењу. Наиме, сведок С14 је у свом исказу објаснио да га је СА (један од чланова Кризног штаба Предсједништва СО Тузла) позвао да се састану 15. маја ујутру, у Дому ЈНА, којом приликом је СА рекао да су тензије у граду смањене, од како је јединица отишла за Југославију. Сведок је даље објаснио је да се потом наметнула тема у вези за повлачење из касарне, на шта им је он рекао да ће се повући закључно до 19. маја, али да ће команда корпуса одлучити да ли ће то бити 16., 17. или 18. маја, с тим што су се договорили да се поново састану 18. маја, а РА (такође један од чланова Кризног штаба Предсједништва СО Тузла) је инсистирао на томе да се не дира наоружање ТО Тузла, на шта му је одговорено да је исто обезбеђено од стране војске. Даље је навео да је, између осталог, закључак тог јутарњег састанка био да накнадно постигну договор око извлачења јединице из касарне и њене предаје органима власти. С обзиром на изнето, а уз околност да су МБ, у то време начелник СЈБ Тузла, као и делегација формирана од стране председника општине Тузла, СБ, у чијем саставу су били ЕД, ЈИ и БФ, били у касарни 15-тог маја поподне и разговарали са командантом касарне С14, те имајући у виду и исказе ових сведока који су се изјашњавали о разлозима и садржини њихових међусобних разговора, по оцени већа овога суда, за сада су остали неразјашњени разлози и поводи ових долазака и разговора. Односно, првостепени суд није на поуздан и несумњив начин утврдио да ли је одлука команданта касарне да се евакуише касарна управо 15-тог, резултат постигнутог споразума о мирном извлачењу и са ким је исти договорен, а на шта се основано указује и у жалбама бранилаца окривљеног.

Потом, према налажењу Апелационог суда, сама околност да је окр.АА био члан Оперативног штаба СЈБ Тузла, није довољна за чињенични закључак да су окривљеном били познати евентуални споразуми, између БиХ и СРЈ о мирном повлачењу ЈНА са територије БиХ на територију СРЈ, те између команде касарне и органа власти Тузле.

Имајући у виду напред наведено, поставља се и питање постојања перфидног плана за напад на колону ЈНА у намери да се изигра створено поверење. Наиме, перфидни поступак је акт којим се улива поверење противнику да га наведе да верује да има право, с намером да се изневери то поверење. Апелациони суд налази да првостепени суд није на довољно поуздан начин утврдио чињеницу да је код команде ЈНА постојало поверење да ће мирно напустити касарну и изаћи из Тузле. Ово се посебно истиче због чињенице да се у војној колони заједно са пуковником С14 налазио и ЕД (заменик команданта ТО Тузла) као

гаранција, што управо указује на постојање неповерења између ове две стране, те с обзиром и на исказ вештака проф.др. В1 са главног претреса, што се истиче и у жалби браниоца окривљеног, адв. АБ, да је између првог кратког рафала и другог кратког рафала прошло 593 милисекунде, и та два пуцња су се по вештаковој процени догодила на неком ближем растојању 15-так до 20 метара, не више, па је његова процена да је то било буквално гледање очи у очи, па ко први опали, други ће одговорити, што такође упућује на питање да ли је на страни припадника ЈНА постојало поверење као један од елемената за постојање перфидног поступка, уз намеру да се то поверење изневери.

Са напред изнетим такође је у вези и одлучна чињеница о постојању унапред планираног и организованог перфидног плана, од стране Кризног штаба Предсједништва СО Тузла, за напад на колону ЈНА, те смишљеног поступања окривљеног по наведеном плану. Према налажењу већа овога суда, за сада се не може прихватити наведени чињенични закључак првостепеног суда, с обзиром да околност да је Оперативни штаб Службе јавне безбедности задатке реализовао на основу одлуке Кризног штаба, те да су, у складу са Наређењем Кризног штаба Предсједништва Скупштине општине Тузла Стр.Пов.бр.03/11-20/92 од 04.05.1992.године, постављене препреке и запреке у виду јежева, крстила, оклопног возила и цакова са песком, које су критичном приликом биле запоседнуте, а како је све то наведено у образложењу првостепене пресуде, не може представљати довољан и поуздан начин утврђивања чињенице о постојању перфидног плана. У образложењу се даље наводи да је несумњиво утврђено да су препреке постављене раније, те да би постојање тих препрека било ирелевантно у случају да оне нису поседнуте, али како су, у конкретном случају и критичном приликом поседнути положаји иза тих запрека, исте су уклопљене у систем ватре како је то и наведено у наређењу Кризног штаба Предсједништва Скупштине општине Тузла Стр.Пов.бр.03/11-20/92 од 04.05.1992.године.

Међутим, према оцени Апелационог суда, у склопу ових околности, нису у потпуности утврђене чињенице које се односе на разлоге и време распоређивања активног и резервног састава СЈБ Тузла на одређеним локацијама, на којима су се негде налазиле и запреке, а све у склопу чињеница да је критичног дана, 15. маја, дошло до обијања магацина Територијалне одбране на Козловцу и одношења оружја, а потом, истог дана око 14 часова враћања једног броја војних возила са раскрснице Брчанска Малта, од стране полиције, у касарну, а затим и доласка, тзв. комисије на челу са ЕД који је поставио питање наоружања ТО које се налазило на Козловцу, што ни сведок С14 у свом исказу није спорио, наводећи да је и он чуо да се на Козловцу развлачи оружје и опрема.

Даље, првостепени суд на страни 117 образложења пресуде наводи да се, у конкретном случају, ради о наредби за напад, јер пре тога није било спорадичне пуцњаве. Међутим, а како се то основано истиче и у жалбама бранилаца, а и по оценио Апелационог суда, првостепени суд није у потпуности утврдио релевантну чињеницу да ли је критичном приликом било пуцњаве и на другим локацијама осим у непосредној близини Брчанске Малте, те да ли би та пуцњава могла да се евидентира на снимку, па се у том случају ради о непотпуно утврђеном чињеничном стању.

Основани су и жалбени наводи браниоца окривљеног, адв. АБ1, да суд није утврдио чињеницу када је у односу на прве пуцње које региструје снимак са Брчанске Малте, окр. АА пренео радио везом наредбу МБ, тј. да ли пре или касније, те да ли су и која лица као припадници снага СЈБ Тузла, у том моменту на терену имали радио уређаје. По оцени већа овога суда првостепени суд је пропустио да утврди на који начин и како се одвијала комуникација на самом терену између старешина и припадника њихових јединица или чета, као и то да ли су и у ком тренутку, у односу на прве пуцње, а потом и на општу пуцњаву, распоређени припадници полиције добили неку команду од својих, ту присутних, старешина.

Првостепени суд у образложењу своје одлуке наводи да током кривичног поступка није могао на поуздан начин утврдити текст наредбе за напад на војну колону, али је на основу одређених околности несумњиво и поуздано утврдио чињеницу да је критичном приликом издата наредба за напад, па на страни 117. образложења наводи да из редоследа догађаја, који према оцени Апелационог суда није потпуно утврђен, закључује да је окривљени поступао по унапред смишљеном плану. Међутим, с обзиром на све напред изнетом неутврђено и непотпуно утврђено чињенично стање, за сада се не може прихватити овакав чињенични закључак суда.

Имајући у виду да, по оцени Апелациони суд у Београду, Већа за ратне злочине, све напред наведено представља чињенице важне и од утицаја на доношење правилне одлуке, односно да се ради о одлучним чињеницама, то је нашао да је због непотпуно утврђеног чињеничног стања нужно укинути првостепену пресуду и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење, пред потпуно измењеним већем.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама изнетим у овом решењу тако што ће с обзиром на садржину дописа ВБА, Министарства одбране Републике Србије, стр.пов.бр.6741-4 од 28.05.2010. године, покушати да прибави од

других државних органа, како државе Србије, тако и ограна БиХ, наведени Споразум или да на други начин утврди постојање истога, као и ко је све био упознат са тим споразумом, тако што ће испитати у својству сведока лица која су учествовала у његовом закључивању, те ће прибавити записнике са седница Кризног штаба Предједништва СО Тузла, на којима се евентуално расправљало о повлачењу јединица ЈНА из Тузле. Такође ће у својству сведока испитати С14, МБ и ЕД, о околностима везаним за њихове разговоре и договоре од 15.05.1992. године, а по потреби обавити и радњу суочења на наведене околности. У погледу околности које се односе на сам почетак и место настанка пуцњаве као и наступања опште паљбе, потребно је испитати лица која су била присутна дуж трасе кретања војне колоне критичном приликом, а имајући у виду налаз и мишљење вештака проф.др В1.

Првостепени суд ће након тога, евентуално наредити допунско вештачење ради разјашњења ових одлучних чињеница и поступити по напред изнетим примедбама и налозима, узимајући у обзир и остале наводе из жалби бранилаца окривљеног, те након правилно и потпуно утврђеног чињеничног стање биће у могућности да донесе ваљану и на закону засновану одлуку.

Имајући у виду донету одлуку, жалба тужиоца за ратне злочине изјављена само због одлуке о кривичној санкцији, за сада је беспредметна.

Из изнетих разлога, а на основу одредбе члана 385 став 1 ЗКП, Апелациони суд је одлучио као у изреци решења.

Записничар ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА

Мирјана Јанковић Синиша Важић

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Светлана Антић

*

Odluka je preuzeta sa sajta Apelacionog suda u Beogradu, pa iz tog razloga ne postoje imena optuzenog, kao ni branilaca, ali se iz teksta resenja jasno vidi da se radi o predmetu „ Tuzlanska kolona“